

REPUBLIKA E SHQIPËRISË
AVOKATI I POPULLIT

Mekanizmi Kombëtar për Parandalimin e Torturës,
trajtimit ose dënimit të egër, çnjerëzor ose poshtërues

Adresa: Bulevardi: "Zhan D'Ark" Nr.2
Tiranë, Shqipëri

Tel/Fax: +355 4 2380 300/315
E-mail: ap@avokatipopullit.gov.al
www.avokatipopullit.gov.al

Nr. Prot.
Nr. Dok. 202301116/2

Tiranë ___/___/2023

Lënda: Rekomandime për inspektimin e bërë në Komisariatin e Policisë Has.

Drejtuar: z. Dritan MUSAJ
Shefi i Komisarariatit të Policisë

HAS

Për dijëni: z. Artan BAJRAKTARI
Drejtori i Drejtorisë Vendore të Policisë

KUKËS

Të nderuar zotërinj,

Duke ju falenderuar për bashkëpunimin e deritanishëm midis institucioneve tona, si dhe duke vlerësuar angazhimin për punën e stafit të institucionit që ju drejtoni, në vijim po ju njohim me gjetjet dhe rekomandimet nga inspektimi i kryer në ambientet e privimit të lirisë së personit në Komisariatin e Policisë Has nga Institucioni i Avokatit të Popullit.

Avokati i Popullit, në rolin e Mekanizmit Kombëtar për Parandalimin e Torturës, trajtimit ose dënimit të egër, çnjerëzor ose poshtërues, në vijim Mekanizmi Kombëtar, bazuar në nenin 19/1 të ligjit nr. 8454, datë 04.02.1999 "Për Avokatin e Popullit", i ndryshuar, kreu një inspektim në Komisariatin e Policisë Has, në datën 23.11.2023, sipas një Plani Inspektimi vjetor të miratuar nga Avokati i Popullit. Në përbërje të grupit inspektues ishin z. Hazbi Selita dhe z. Besnik Deda, me detyrë Nd/Komisionerë pranë Mekanizmit Kombëtar.

Inspektimi kishte si qëllim verifikimin e respektimit të standardeve të përcaktuara në ligjin nr.108/2014 "Për Policinë e Shtetit", i ndryshuar; Urdhrin e Drejtorit të Përgjithshëm të Policisë së Shtetit nr.925, datë 18.07.2019 për miratimin e procedurës standarde "Trajtimi dhe sigurimi i personave të arrestuar/ndaluar në ambientet e Policisë së Shtetit, evidentimi dhe zgjidhja e kërkesë/ankesave të tyre" dhe Urdhrin e Drejtorit të Përgjithshëm të Policisë së Shtetit nr.894, datë 19.07.2022, për miratimin e procedurës standarde "Rregullat për trajtimin e shtetasve që shoqërohen në mjediset e policisë", si dhe zbatimin e rekomandimeve të Avokatit të Popullit të bëra gjatë inspektimit të mëparshëm.

Institucioni i Avokatit të Popullit, pasi u njoh me konstatimet e grupit të inspektimit ka detyrimin ligjor t'ju parashtrijë konkluzionet përfundimtare, si më poshtë vijon:

Shënime të përgjithshme

Në përputhje me metodologjinë e zhvillimit të inspektimit në institucionet ku mbahen e trajtohen shtetas të privuar nga liria, grupi i punës u takua me Shefin e Komisarariatit të Policisë Has z. Dritan Musaj, i cili u vu në dijeni lidhur me qëllimin e inspektimit.

Në vijim të takimit, z. Musaj informoi grupin e inspektimit, mbi masat e marra për realizimin e rekomandimeve të lëna nga Avokati i Popullit referuar inspektimit të mëparshëm, lidhur me përmirësimin e kushteve të ambienteve të shoqërimit të këtij Komisaritati sipas procedurave standarde dhe për rritjen e performancës së punonjësve të policisë për respektimin e të drejtave ligjore të shtetasve të shoqëruar dhe të arrestuar/ndaluar.

Grupi i inspektimit, pasi mori informacionin e nevojshëm vijoi takimin me punonjësit e policisë që shërbenin në zyrën e informacionit dhe në dhomat e shoqërimit. Theksojmë se, punonjësit e policisë u treguan bashkëpunues dhe transparentë gjatë komunikimit dhe inspektimit, që zhvilloi grupi inspektues në ambientet e këtij Komisaritati.

Grupi i inspektimit, në vijim inspektoi ambientet e shoqërimit, zyrat e punonjësve të policisë, si dhe u njoh me dokumentacionin përkatës ku pasqyroheshin veprimet e kryera me personat e shoqëruar dhe të arrestuar/ ndaluar.

Nga informacioni i punonjësve të Komisarariatit, si dhe nga verifikimi i zbatimit të rekomandimeve të Institucionit të Avokatit të Popullit në inspektimin e mëparshëm¹, rezultoi se:

1. **Ishte zbatuar rekomandimi**, për pajisjen e këtij Komisaritati me një regjistër për evidentimin e kërkesë/ankesave të personave të shoqëruar, të arrestuar dhe të ndaluar, sikurse parashikohet në nenin 115 të ligjit nr. 108/2014 “Për Policinë e Shtetit”, i ndryshuar.
2. **Ishte zbatuar rekomandimi**, për vendosjen në zyrën e informacionit të regjistrit për evidentimin e të dhënave të të miturve që shoqërohen në mjediset e Komisarariatit të Policisë Has.

Ndërkohë, nuk kishin gjetur zbatim rekomandimet e mëposhtme:

1. **Nuk ishte plotësuar rekomandimi**, për krijimin e zyrave të përshtatshme për marrjen në pyetje/intervistimin e shtetasve gjatë kryerjes së veprimeve procedurale nga oficerët e Policisë Gjyqësore, si dhe instalimin e sistemit të monitorimit me kamera në mjediset e brendshme të Komisarariatit, kryesisht në korridorin e ambientit të shoqërimit.
2. **Nuk ishte zbatuar rekomandimi**, për krijimin e zyrave të posaçme për intervistimin e personave të mitur, duke ofruar një ambient të përshtatshëm që

¹ Rekomandimi i dërguar me nr. K4/135-2 prot., datë 08.07.2022.

duhet të jetë i rregulluar në mënyrë të posaçme për zhvillimin e bisedave me fëmijët.

3. **Nuk ishte zbatuar rekomandimi**, për instalimin e sistemit të monitorimit me kamera në korridorin e ambientit të shoqërimit dhe në dhomën për marrjen në pyetje/intervistimin e shtetasve të shoqëruar apo të arrestuar/ndaluar në mjediset e këtij Komisariati.

Është rasti të theksojmë se lidhur me plotësimin e standardeve të ambienteve të shoqërimit dhe respektimin e të drejtave të të shoqëruarve, të ndaluarve/arrestuarve, rekomandimet e CPT-së², dhe të Avokatit të Popullit duhen vlerësuar maksimalisht nga institucionet që ato ju drejtohen. Këto rekomandime nuk ju drejtohen personave të caktuar personalisht, por institucioneve të administratës publike dhe drejtuesve të tyre me cilësinë e titullarit. Ne vlerësojmë se nuk është qëndrim aspak serioz, mosreflektimi apo mbajtja e një qëndrimi zyrtar ndaj rekomandimeve të bëra nga Avokati i Popullit. Pavarësisht ndryshimit të vazhdueshëm të titullarëve të institucioneve, ata kanë detyrimin ligjor në zbatim të neneve 21 dhe 22 të ligjit nr. 8454, datë 04.02.1999 “Për Avokatin e Popullit”, i ndryshuar, të mbajnë qëndrimet e tyre zyrtare ndaj rekomandimeve të Avokatit të Popullit.

Avokati i Popullit është i ndërgjegjshëm se disa rekomandime kërkojnë ndërhyrje infrastrukturore dhe buxhetore që nuk varën nga njësia vendore, por çdo Komisariat duhet të demostrojë se ka qenë konsekuent në kërkimin e fondeve.

Në përfundim të inspektimit, grupi monitorues konstatoi se, megjithëse në Komisarlatin e Policisë Has ishin marrë disa masa për përmirësimin e standardeve lidhur me të drejtat ligjore të personave të shoqëruar dhe të personave të arrestuar/ndaluar, vazhdonin të ishin të pranishme disa problematika dhe më konkretisht:

Ambienti i shoqërimit dhe kushtet e tyre

Në Komisarlatin e Policisë Has ambientet e shoqërimit **nuk** ishin të ndërtuar sipas kërkesave të ligjit nr.108/2014 “Për Policinë e Shtetit”, i ndryshuar dhe procedurës standarde “Rregullat teknike të shoqërimit në mjediset e Policisë së Shtetit”, miratuar me Urdhrin e Drejtorit të Përgjithshëm të Policisë së Shtetit nr.894, datë 19.07.2022, ku parashikohet se dhomat e shoqërimit duhet të jenë me sipërfaqe dhe hapësira të bollshme për qëndrim, si dhe të ndara më vete për gratë, meshkujt madhorë dhe të miturit³.

Sipas informacionit të grumbulluar në vend gjatë kryerjes së inspektimit, **rezultoi se gjendja konkrete e ambienteve të shoqërimit ishte e ngjashme si në inspektimin pararendës**, ballafaquar me standardet e parashikuara në aktet normative dhe dokumentet ndërkombëtare, për respektimin e të drejtave të personave të shoqëruar, ndaluar/arrestuar brenda këtyre ambienteve.

²Ku thuhet se “Një sistem i monitorimit të vazhdueshëm i standarteve dhe procedurave të intervistave të policisë duhet vënë në zbatim, po ashtu; kjo kërkon një regjistrim të saktë të intervistave të personave në ambientet e policisë, të cilat, nëse është e mundur duhet të zhvillohen me pajisje regjistruese elektronike (audio dhe/video). Duhet të kërkohet që të regjistrohet në mënyrë sistematike koha kur ka filluar dhe mbaruar intervista, ndonjë kërkësë të bërë nga i ndaluari gjatë intervistës, si dhe të personave të pranishëm gjatë çdo interviste.” CPT’ reports; Armenia: Visit 2010[par.18]

³ Kreu VI, pika 4, gërma “c” e procedurës standarde të punës “Rregullat për trajtimin e shtetasve që shoqërohen në mjediset e policisë”, miratuar me Urdhrin e Drejtorit të Përgjithshëm të Policisë së Shtetit nr.894, datë 19.07.2022.

Grupi i punës, pasi mori informacionin e nevojshëm, inspektoi nga afër ambientin e shoqërimit. Ky ambient ndodhej në katin e parë të ndërtesës së këtij Komisariati. Në hyrje të godinës ndodhej zyra e punonjësit të policisë së informacionit dhe ngjitur me të, ndodheshin 2 (dy) dhoma shoqërimi, të ndara më vete, një për persona të rritur dhe një dhomë për gra dhe të mitur.

Mungesa e dhomave të shoqërimit për të miturit⁴ në konflikt me ligjin është një problem thelbësor që paraqitet në këtë Komisariat, duke mos siguruar garantimin e lirive, të drejtave dhe standardeve që kanë të bëjnë me shoqërimin, mbajtjen dhe trajtimin në mjediset e policisë, si dhe nevojave fizike dhe psikologjike, kur merren vendime që prekin ndonjë aspekt të ndalimit të tyre.

Dhomat e shoqërimit ishin me sipërfaqe dhe hapësirë të bollshme për qëndrimin dhe trajtimin e të shoqëruarve, të pajisura me stola për të mundësuar qëndrimin ulur të personave, por mungonte tavolina për të qenë një ambient sa më kreativ. Përmasat e dhomave të shoqërimit ishin 4x4m me kapacitet për mbajtjen dhe qëndrimin ulur deri 4 persona.

Dhomat e shoqërimit kishin dritare të cilat lejonin ajrimin dhe ndriçimin natyral, si dhe kishin ndriçim nga rrjeti elektrik. Dyert e dhomave të shoqërimit ishin prej druri, të cilat kishin mundësi për t'u mbyllur nga jashtë. Megjithatë sjellim në vëmendje se: *“Në pjesën e sipërme të dyerve duhet të krijohet një hapësirë me përmasa 60 x 40 cm, në të cilën montohet një xham transparent dhe i armuar (i pa çmontueshëm dhe rezistent/i pathyeshëm ndaj goditjeve me grushte, shkelma, kokë). Hapësira e dritares/sportelit të derës nga ana e korridorit të dhomave sigurohet me një rrjetë teli me shufra me seksion/trashësi 0,6 mm të cilat vendosen në mënyrë vertikale dhe horizontale duke krijuar kuadrate 5 x 5 cm⁵.*

Dhomat e shoqërimit ishin të pastra nga ana higjieno-sanitare dhe të lyera. Në fund të korridorit të ambienteve të shoqërimit ndodhej një tualet, i cili ishte i pastër dhe kishte çezmë me ujë të rrjedhshëm pa ndërprerje. Në ambientet e këtij Komisariati mungonte tualeti për gra, duke mos garantuar standardin e Urdhrit të Drejtorit të Përgjithshëm të Policisë së Shtetit nr. 894, datë 19.07.2022 procedura standarde *“Rregullat për trajtimin e shtetasve që shoqërohen në mjediset e policisë”*, ku parashikohet se: *“Brenda ambienteve të shoqërimit ose ngjitur me to, duhet të ketë tualete, të ndara më vete për femra dhe meshkuj, të pajisur me mjetet e domosdoshme për këtë qëllim⁶.*

Në Komisarlatin e Policisë Has kishte gjenerator funksional për furnizimin me energji në rast defektesh. Ambientet e shoqërimit nuk kishin sistem ngrohjeje/ftohjeje.

⁴ Kreu VI, pika 4 e procedurës standarde *“Rregullat për trajtimin e shtetasve që shoqërohen në mjediset e policisë”*, ku parashikohet se: *“Dhomat e shoqërimit duhet të jenë me sipërfaqe dhe hapësira të bollshme për qëndrim, si dhe të ndara më vete për persona madhorë, mitur dhe femra, të cilat kanë sipërfaqe nga 16-20m², secila”*.

⁵ Kreu VI, pika 4, gërma “e.6.4” e procedurës standarde të punës *“Rregullat teknike të shoqërimit në mjediset e Policisë së Shtetit”*, miratuar me Urdhrin e Drejtorit të Përgjithshëm të Policisë së Shtetit nr.894, datë 19.07.2022.

⁶ Kreu VI, pika 4 gërma “e.2” *“Pranë dhomave të shoqërimit dhe ngjitur me to ndërtohen dhe funksionojnë tualetet për kryerje të nevojave personale të ndara për femra dhe meshkuj, me sipërfaqe të mjaftueshme për vendosjen e pajisjeve përkatëse dhe funksionimin për qëllimin që kanë, me sipërfaqe 6 – 8 m²”*.

Në këtë Komisarjat, ende nuk ishte instaluar sistemi i monitorimit me kamera për mbajtjen në vëzhgim të ambienteve të këtij institucioni, një konstatim i cili është i përsëritur edhe nga inspektimi i mëparshëm. Në kushtet e vendodhjes së Komisarjatis, si dhe për të garantuar sigurinë e personave të shoqëruar, është i domosdoshëm instalimi i sistemit të kamerave në ambientet e brendshme dhe të jashtme të tij.

Mbikëqyrja me kamera e të gjitha mjediseve të Komisarjatis, përveç atyre mjediseve ku çenohet privatësia, është vlerësuar nga ana e institucionit tonë, si një proces thelbësor për tre arsye:

Së pari, mbikëqyrja me kamera ka një efekt parandalues për veprime të kundërligjshme që mund të kryhen, si nga ana e të shoqëruarve, të ndaluarve apo të arrestuarve, ashtu dhe nga vetë punonjësit e policisë së shtetit.

Së dyti, mbikëqyrja me kamera dokumenton shumicën e ngjarjeve brenda ambienteve të komisarjatis, si dhe jep garanci për një gjykim objektiv dhe të paanshëm për masat disiplinore apo penale që duhet të merren ndaj individëve përgjegjës.

Së treti, dokumentimi filmik është një material mbi të cilin mund të konsultohen mjaft të dhëna apo pretendime për trajtimin e të shoqëruarve, të ndaluarve apo të arrestuarve dhe mund të nxirren përfundime të vlefshme dhe të paanshme në rekomandimet përkatëse që hartojnë institucionet monitoruese të pavarura.

Në Komisarjatin e Policisë Has, gjatë periudhës 01.01.2023 deri më 23.11.2023 ishin të shoqëruar, të ndaluar apo të arrestuar dhe të evidentuar në regjistrin e shoqërimit **41** persona, ku konkretisht 40 persona ishin shtetas madhorë dhe 1 grua në konflikt me ligjin, sipas përcaktimeve të bëra në nenin 109 dhe 112/1 të ligjit nr. 108/2014 “Për Policinë e Shtetit”, i ndryshuar. Në momentin e inspektimit, **nuk kishte asnjë shtetas** të shoqëruar në dhomat e shoqërimit.

Gjithashtu, na u bë me dije se personat e shoqëruar nga policia informoheshin për të drejtat e tyre, që nga fillimi i privimit të lirisë, duke iu siguruar informacion të qartë verbal në lidhje me të drejtat ligjore/procedurale që ata kanë. Avokati i Popullit nëpërmjet **Mekanizmit Kombëtar kërkon dhënien e kopjes së kartës** së të drejtave që në momentin e hyrjes në Komisarjat, për të garantuar njohuritë e të shoqëruarve për të drejtat e tyre.

Nga verifikimi i regjistrit të marrjes dhe dorëzimit të personave të shoqëruar, si dhe kopjeve të procesverbalit të veprimeve të kryera nga punonjësi i policisë me personin e shoqëruar, në rubrikën me shënimet në lidhje me ankesat/kërkesat e të shoqëruarve rezultoi se, për vitin 2023 nuk kishte asnjë ankesë të regjistruar.

Në Komisarjatin e Policisë Has mungonte dhoma e mbajtjes së provave materiale dhe në mungesë të saj oficerët e Policisë Gjyqësore, sendet të cilat mund të ekspozojnë dhunë psikologjike/fizike tek personat me të cilët ata kryenin veprime procedurale i mbanin në zyrat e tyre, të cilat shërbejnë edhe për intervistimin e personave të shoqëruar/ndaluar.

Gjatë inspektimit nuk u konstatua asnjë rast, apo u administrua ndonjë ankesë lidhur me ushtrim dhune apo trajtim degradues nga ana e punonjësve të Policisë së Shtetit. Gjatë inspektimit u këqyrën dhe zyrat e oficerëve të Policisë Gjyqësore në të gjitha ambientet e Komisarariatit. Në zyrat e lartpërmendura nuk u gjetën sende, prania e të cilave mund të ekspozonte dhunë ndaj shtetasve që intervistohen/merren në pyetje.

Marrja në pyetje dhe intervistimi i personave të shoqëruar, në mungesë të një ambienti më vete, kryhej në zyrat e punës të punonjësve të policisë.

Ambientet e sigurisë dhe kushtet e tyre.

Në Komisariatin e Policisë Has nuk kishte ambiente të sigurisë. Personat e arrestuar/ndaluar pasi evidentoheshin në regjistrin përkatës, dërgoheshin menjëherë në dhomat e sigurisë të Komisarariatit të Policisë Kukës.

Regjistri i personave të shoqëruar, ndaluar/arrestuar si dhe trajtimi i tyre.

Gjatë inspektimit u konstatua se në Komisariatin e Policisë Has, “Regjistri i evidentimit të dhënave për personat e shoqëruar” ishte i tipit “Model nr. 1” konform me procedurat standarde “Rregullat për trajtimin e shtetasve që shoqërohen në mjediset e policisë” miratuar me Urdhrin nr. 894, datë 19.07.2022 të Drejtorit të Përgjithshëm të Policisë së Shtetit dhe ishte i sekretuar. Të gjithë personat e shoqëruar në organin e policisë sipas dispozitave të parashikuara në ligjin nr. 108/2014 “Për Policinë e Shtetit”, i ndryshuar regjistroheshin në këtë regjistër nga punonjësit e zyrës së informacionit.

Nga këqyrja e këtij regjistri rezultoi se:

Koha e qëndrimit në gjendje shoqërimi e shtetasve ishte e ndryshme nga 1 orë deri në 10 orë në raste të veçanta. Rubrikat e regjistrit ishin plotësuar në mënyrë korrekte, me përgjegjësi dhe saktësi nga punonjësit e policisë.

Në këtë Komisariat kishte regjistër për personat e ndaluar/arrestuar, ku evidentoheshin të gjitha rastet e ndalimeve dhe arrestimeve të kryera nga punonjësit e këtij organi, i cili ishte i sekretuar. Nga verifikimi i këtij regjistri rezultoi se në rastet e arrestimeve dhe të ndalimeve të personave të shoqëruar, ora e arrestimit/ndalimit përputhej me orën e shoqërimit të tyre në organin e policisë. Avokati i Popullit sqaron se ora e shoqërimit është ajo e vendosjes së personit në mbikëqyrjen policore dhe jo ajo e futjes brenda ndërtesës së Komisarariatit. Për këtë arsye duhen marrë masat përkatëse.

Gjithashtu, në këtë Komisariat administrohej regjistër për të miturit të shoqëruar në konflikt me ligjin, ku evidentoheshin të gjithë rastet e të miturve të shoqëruar në këto ambiente, në të cilin u konstatua se të gjithë rubrikat e regjistrit ishin plotësuar në mënyrë korrekte dhe regjistri ishte i sekretuar.

Nga inspektimi, u konstatua se në këtë Komisariat kishte edhe regjistër për evidentimin e kërkesë/ankesave të personave të shoqëruar, të arrestuar dhe të ndaluar, sikurse parashikohet në nenin 115 të ligjit nr. 108/2014 “Për Policinë e Shtetit”, i ndryshuar, por për periudhën që kryhej inspektimi, nuk ishte evidentuar asnjë kërkesë apo ankesë.

Në zyrën e informacionit, ndodhej edhe një regjistër për takimet me avokatin kur kërkohet nga të shoqëruarit, si dhe karta e të drejtave të personave të shoqëruar apo ndaluar/arrestuar në gjuhën shqipe dhe në disa gjuhë të huaja.

Ambientet e intervistimit

Në Komisarariat e Policisë Has oficerët e Policisë Gjyqësore i kryenin veprimet procedurale me shtetasit në zyrat e tyre, të cilat nuk ishin të monitoruara me sistem monitorimi me kamera.

Lidhur me këtë fakt, Avokati i Popullit nisur edhe nga inspektimet e mëparshme ka rekomanduar marrjen e masave për ndërtimin e zyrave të dedikuara ku merren në pyetje shtetasit gjatë kryerjes së veprimeve procedurale nga oficerët e Policisë Gjyqësore dhe instalimin e sistemit të monitorimit me kamera pranë tyre, por është konstatuar se sërish ky rekomandim nuk është plotësuar.⁷

Gjithashtu, Komisarati i Policisë Has nuk posedon hapësirë të posaçme për biseda apo intervistim me fëmijët e mitur.⁸

Ndihma juridike dhe psikologjike

Nga komunikimi me punonjësit e policisë rezultoi se në rastet kur të ndaluarit/arrestuarit madhorë të cilët nuk kishin mundësi financiare për të pajtuar avokat privat dhe kërkonin ndihmë juridike, atyre iu sigurohej mbrojtja me avokat të caktuar kryesisht.

Punonjësit e policisë informuan grupin e inspektimit se në rastet kur të ndaluarit/arrestuarit ishin të mitur, veprimet procedurale kryheshin në praninë e detyrueshme të avokatit mbrojtës të caktuar kryesisht dhe të psikologut. Avokatët siguroheshin nga lista e avokatëve të dërguar nga organi i prokurorisë, ndërsa psikologu sigurohej në bashkëpunim me shkollat e mesme të qytetit të Hasit. Gjatë verifikimit të regjistrave të personave të shoqëruar u konstatua se procedura e ndjekur nga punonjësit e Komisarariatit të Policisë Has ishte zhvilluar konform ligjit.

Në rastet kur të shoqëruarit paraqesin probleme shëndetësore, ata i shoqërojnë në Qendrën Shëndetësore Has, për të marrë ndihmën mjekësore. Gjatë periudhës së vitit 2023, nuk kishte pasur raste për dhënien e ndihmës mjekësore për persona të shoqëruar/ndaluar/arrestuar.

Gjatë inspektimit, u konstatua se në këtë komisarariat zbatohet detyrimi ligjor i parashikuar në nenin 109/5 dhe 122/5 të ligjit nr. 108/2014 “Për Policinë e Shtetit”, i ndryshuar, si dhe

⁷ *Institucioni i Avokatit të Popullit, duke iu referuar standardeve ndërkombëtare, e konsideron procesin e monitorimit filmik, një element parësor për mbrojtjen e të drejtave dhe lirive të njeriut, pasi ka efekt parandalues për kryerjen e veprave të dhunshme dhe të dënueshme, si nga ana e të shoqëruarve, ndaluarve e arrestuarve, ashtu dhe nga vetë punonjësit e Policisë së Shtetit.*

⁸ *Mekanizmi Kombëtar e konsideron me rëndësi të veçantë faktin se bisedat me fëmijët duhet të realizohen në një ambient të përshtatshëm që duhet të jetë i rregulluar në mënyrë të posaçme për zhvillimin e bisedave, pasi nga intervistimi i tyre në zyrat e punës të specialistëve të policisë, mund të shkaktohet traumatizim plotësues i fëmijëve.*

në kapitullin VII, pika a.3.4 të procedurave standarde për plotësimin dhe dhënien e procesverbalit të veprimeve të kryera me të shoqëruarit nga punonjësit e policisë, që ishin ngarkuar me detyrën e kryerjes së verifikimit dhe trajtimin e çështjes përkatëse.

Në nenet 34/b, pika 2 dhe 251 të Kodit të Procedurës Penale parashikohet se të ndaluarit/arrestuarit duhet t'i jepet dhe të mbajë me vete një kopje të procesverbalit të ndalimit/arrestimit. Rezultoi se ndaj personave të shoqëruar nga punonjësi i policisë mbahej një procesverbal tip i emërtuar "*Formulari i raportit të shoqërimit ose ndalimit/arrestimit*".

Gjatë inspektimit u evidentuan disa praktika të njëpasnjëshme, ku në përfundim të procedurave dhe veprimeve të kryera nga punonjësit e policisë, mbaheshin procesverbalet përkatëse, një kopje e të cilit firmosej dhe i jepej personit të shoqëruar.

Gjatë inspektimit u konstatua se në korridoret e godinës dhe në dhomën e shoqërimit të këtij Komisariati ishin afishuar postera me të drejtat ligjore të personave të shoqëruar në organin e policisë dhe të personave të ndaluar/të arrestuar. Gjithashtu në posterat përkatës ishte pasqyruar edhe e drejta ligjore e personave të shoqëruar për të paraqitur ankesa.

Për sa më sipër dhe me qëllim zgjidhjen e problemeve të konstatuara gjatë këtij inspektimi, bazuar në pikën 3 të nenit 63 të Kushtetutës ku parashikohet se: "*Avokati i Popullit ka të drejtë të bëjë rekomandime dhe të propozojë masa kur vëren shkelje të të drejtave dhe lirive të njeriut nga administrata publike*" dhe në bazë të nenit 21/b të ligjit nr. 8454, datë 04.02.1999 "*Për Avokatin e Popullit*", i ndryshuar, ku përcaktohet se: "*Avokati i Popullit paraqet rekomandime për vënien në vend të së drejtës së shkelur tek organi administrativ, që, sipas tij ka shkaktuar shkelje të të drejtave dhe lirive*".

REKOMANDOJMË:

1. Marrjen e masave të menjëhershme, për gjetjen e fondeve për ndërtimin e dhomave të shoqërimit në Komisariatin e Policisë Has, sipas kritereve të parashikuara në Kreun VI, pika 4 të procedurës standarde "*Rregullat për trajtimin e shtetasve që shoqërohen në mjediset e policisë*", miratuar me Urdhrin nr. 894, datë 19.07.2022 të Drejtorit të Përgjithshëm të Policisë së Shtetit duke përfshirë në të, ndërtimin e ambienteve të përshtatshme, dinjitoze, të pajisura me orenditë e nevojshme për qëndrim të ndara më vete për femra, meshkuj dhe të mitur në konflikt me ligjin.
2. Marrjen e masave të menjëhershme, për krijimin e një ambienti të përshtatshëm për intervistimin/marrjen në pyetje të shtetasve, gjatë kryerjes së veprimeve procedurale nga specialistët dhe punonjësit e policisë në këtë institucion, si dhe të ndërpritet praktika e marrjes në pyetje të personave të shoqëruar në zyrat e punës të punonjësve të policisë të Komisarariatit⁹.

⁹ Kreu VI, pika 4/i e procedurës standarde "*Rregullat për trajtimin e shtetasve që shoqërohen në mjediset e policisë*".

3. Marrjen e masave të menjëhershme, për instalimin e sistemit të monitorimit me kamera vëzhguese në korridorin e institucionit, si dhe në ambientin e dhomës së shoqërimit në Komisarriatin e Policisë Has.
4. Marrjen e masave të nevojshme, për krijimin e zyrave të posaçme për intervistimin e personave të mitur, duke ofruar një ambient të përshtatshëm që duhet të jetë i rregulluar në mënyrë të posaçme për zhvillimin e bisedave me fëmijët.
5. Marrjen e masave të nevojshme, për ndërtimin e tualeteve të ndara për femra dhe për meshkuj, si dhe pajisjen e tyre me mjetet e domosdoshme për këtë qëllim, brenda apo ngjitur me ambientin e shoqërimit të Komisarriatit të Policisë Has.
6. Marrjen e masave të menjëhershme, për sigurimin e sistemit të ngrohjes ose vendosjen e pajisjeve elektrike në dhomat e shoqërimit, për ngrohjen e këtyre ambienteve kryesisht në periudhën e dimrit.
7. Marrjen e masave të nevojshme, për krijimin e dhomës për mbajtjen e provave materiale dhe largimin nga zyrat e punës së oficerëve të Policisë Gjyqësore të sendeve të cilat mund të ekspozojnë dhunë psikologjike/fizike tek personat me të cilët ata kryejnë veprime procedurale.
8. Marrjen e masave të menjëhershme për dhënien e kartës së të drejtave në momentin në të cilin palët hyjnë në komisarriat.

Për qëndrimin që do të mbani dhe masat që do të merrni në zbatim të këtij rekomandimi, të vihemi në dijeni brenda afatit 30 ditor sipas nenit 22 të ligjit nr. 8454, datë 04.02.1999 “Për Avokatin e Popullit”, i ndryshuar.

Duke besuar në mirëkuptimin dhe bashkëpunimin tuaj,

KOMISIONER

Ahmet PRENÇI